

Prognoza cen rynkowych podstawowych produktów rolno-żywnościowych

Tadeusz Plichta

Rynek zbóż

GUS oszacował powierzchnię zasiewów zbóż ozimych pod zbiory w 2016 r. na 4,4 mln ha. Stan zasiewów zbóż przed wejściem w zimowy spoczynek nie był zadowalający. Mróz, który wystąpił na początku 2016 r., przy braku okrywy śnieżnej, dodatkowo pogorszył stan ozimin. Stanowiska po uszkodzonych roślinach ozimych były na ogół przeznaczane pod zboża.

O poziomie plonów i zbiorów zbóż decydują przede wszystkim warunki termiczne i wilgotnościowe w okresie wegetacji. Ocenia się, że przy przeciętnych warunkach pogodowych, zbiory zbóż w 2016 r., w kraju mogą kształtować się na poziomie 28 - 29 mln ton, a więc na poziomie zbliżonym do średniej z lat 2011-2015.

W marcu 2016 r. dostępność ziarna na rynkach lokalnych oraz umiarkowany popyt na zboża spowodowały dalszy, niewielki spadek cen zbóż podstawowych.

Według danych Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW, pod koniec marca przeciętne krajowe ceny zakupu pszenicy konsumpcyjnej i żyta konsumpcyjnego były o 2% niższe od notowanych przed miesiącem i kształtowały się na poziomie 649 zł/t i 519 zł/t. W tym czasie średnie ceny kukurydzy oraz jęczmienia paszowego obniżyły się o 2 - 3% i wynosiły odpowiednio 661 zł/t i 548 zł/t.

Zespół ekspertów ocenił, że ceny skupu zbóż w kraju do końca bieżącego sezonu (2015/2016) mogą powoli rosnąć i w czerwcu mogą być wyższe niż rok wcześniej.

Prognozę cen pszenicy i żyta do września bieżącego roku przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	J.m.	2016 r.	
		czerwiec	wrzesień
Pszenica ogółem	zł/t	650 - 680	680 - 710
Pszenica konsumpcyjna	zł/t	540 - 570	640 - 680
Żyto	zł/t	670 - 720	510 - 550

Rynek wieprzowiny

Wzrost unijnej, w tym krajowej, produkcji żywca wieprzowego powodował, że w 2015 r., w UE ceny skupu tego żywca były niższe niż w 2014 r. Sezonowy spadek podaży trzody chlewnej w Polsce i uruchomienie w styczniu 2016 r. mechanizmu dopłat do prywatnego przechowywania wieprzowiny przyczyniły się do wzro-

stu krajowych cen skupu trzody w pierwszym kwartale 2016 r., ale nadal były one niższe niż przed rokiem.

Niskie ceny skupu w 2015 r. spowodowały redukcję krajowego pogłowia świń. Na początku grudnia 2015 r. w Polsce było 10,6 mln szt. trzody chlewnej, o 0,6% mniej niż rok wcześniej. Najbardziej zmalała liczba loch (o 15%), zwłaszcza loch prośnych (o 16%). Pogłowie prosiąt zmniejszyło się o 9%, warchlaków - o 6%, a tuczników - o 2%. Odnotowana zmiana liczebności i struktury stada oraz brak poprawy opłacalności chowu zapowiadają dalszy spadek pogłowia trzody chlewnej. Przewiduje się, że pogłowie trzody w 2016 r., w Polsce może wynosić 10,5 mln szt. świń, wobec 11,6 mln szt. rok wcześniej.

Analitycy ARR oceniają, że w pierwszej połowie 2016 r. krajowa produkcja żywca wieprzowego może kształtować się na poziomie około 1,1 mln ton, o około 5% niższym niż w pierwszym półroczu 2015 r. W drugiej połowie 2016 r. spadek produkcji może się pogłębić.

Ze względu na trudną sytuację na rynku wieprzowiny, na początku stycznia 2016 r. KE ponownie uruchomiła mechanizm dopłat do prywatnego przechowywania wieprzowiny. W UE do prywatnego przechowania zgłoszono 90 tys. ton mięsa wieprzowego (w tym w Polsce 6 tys. ton).

Krajowe ceny skupu trzody chlewnej kształtują się pod wpływem cen wieprzowiny w UE. W związku z prognozowanym przez KE wzrostem unijnej produkcji świń rzeźnych, w drugim i trzecim kwartale 2016 r. brak jest przesłanek do tego, aby ceny wieprzowiny były wyższe niż przed rokiem. Ograniczając na poziom unijnych cen wieprzowiny w drugim kwartale br. może dodatkowo wpłynąć podaż mięsa wycofanego z mechanizmu dopłat do prywatnego przechowywania. W efekcie w czerwcu i we wrześniu 2016 r. ceny skupu trzody chlewnej w Polsce, pomimo zmniejszenia krajowej produkcji trzody, mogą być niższe niż rok wcześniej.

Uwzględniając wahania sezonowe, zespół ekspertów ocenia, że średnie krajowe ceny skupu trzody chlewnej, w okresie objętym prognozą, mogą kształtować się na poziomie:

Wyszczególnienie	J.m.	2016 r.	
		czerwiec	wrzesień
Żywiec wieprzowy	zł/kg	4,10 - 4,30	4,20 - 4,50

Rynek wołowiny i cielęciny

W grudniu 2015 r. krajowe pogłowie bydła liczyło 5,8 mln sztuk, o 1,8% więcej niż przed rokiem. Przewiduje się, że w 2016 r. w pogłowiu bydła utrzymają się dotychczasowe tendencje zmian, tj. nastąpi dalszy wzrost liczebności bydła opasowego oraz redukcja pogłowia krów, przy czym dynamika tych zmian może ulec osłabieniu. W tej sytuacji, w ocenie analityków ARR, produkcja żywca wołowego będzie prawdopodobnie o 2% większa i wyniesie 7,9 mln ton.

Wzrost krajowej produkcji wołowiny i jej konkurencyjność cenowa na rynku unijnym przyczyniły się do wzrostu polskiego eksportu tego asortymentu. W 2015 r. z Polski wywieziono 437 tys. ton żywca, mięsa oraz przetworów wołowych i cielęcych, o 15% więcej niż w roku 2014. W całym 2016 r., przy konkurencyjnych cenach polskiej wołowiny, wolumen wywozu asortymentu wołowego będzie prawdopodobnie o 5% większy niż w 2015 r. i wyniesie 460 tys. ton. W roku bieżącym popyt zagraniczny na wołowinę będzie stymulował wzrost unijnego eksportu tego mięsa. Spowoduje to, że pomimo przewidywanego dalszego wzrostu unijnej produkcji, ceny wołowiny w UE będą stabilne. Sytuacja ta będzie sprzyjała również stabilizacji krajowych cen skupu bydła. W efekcie, w czerwcu 2016 r. ceny skupu bydła w Polsce mogą kształtować się na poziomie zbliżonym do notowanego w pierwszym kwartale 2016 r., ale jednocześnie niższym od relatywnie wysokich cen sprzed roku. We wrześniu br. prawdopodobnie utrzymają się na tym samym poziomie lub nieco wyższym od notowanego w analogicznym okresie 2015 r.

Uwzględniając wahania sezonowe, zespół ekspertów prognozuje, że do września 2016 r. ceny skupu żywca wołowego (bez cielęcego) mogą kształtować się następująco:

Wyszczególnienie	J.m.	2016 r.	
		czerwiec	wrzesień
Bydło ogółem	zł/kg	5,80 - 6,10	5,80 - 6,20
Młode bydło rzeźne	zł/kg	6,00 - 6,30	6,00 - 6,40

Rynek drobiu

W pierwszym kwartale 2016 r. ceny skupu kurcząt wykazywały umiarkowaną tendencję do wzrostu, ale nadal były niższe niż przed rokiem. Pod koniec marca 2016 r. kurczęta brojlery skupowano po 3,40 zł/kg, o 5% drożej niż na początku br., natomiast indyki po 5,49 zł/kg, o 5% taniej niż na początku roku.

W 2016 r. produkcja drobiarska w Polsce prawdopodobnie będzie rosła, a tempo wzrostu będzie zbliżone do notowanego w roku 2015. Wzrost produkcji drobiu będzie stymulowany względnie niskim poziomem cen pasz, a także popytem eksportowym.

Zgodnie z oceną zespołu ekspertów, w drugim i trzecim kwartale 2016 r. ceny skupu brojlerów będą sezonowo rosły. Wzrostowo na poziom cen skupu w tym okresie będzie oddziaływać rosnący popyt zagraniczny na polski drób oraz popyt krajowy. Pomimo wzrostu, ceny skupu brojlerów będą względnie niskie, z uwagi na prognozowaną dużą produkcję.

Zespół ekspertów prognozuje, że przeciętne ceny skupu kurcząt brojlerów do września 2016 r. mogą kształtować się na poziomie 3,40 - 3,70 zł/kg.

Rynek mleka

Pogarszająca się opłacalność produkcji mleka przyczyniła się do przyspieszenia redukcji pogłowia krów mlecznych w kraju. IERiGŻ-PIB szacuje, że w 2016 roku pogłowie krów będzie o 3% mniejsze niż w 2015 r. i w czerwcu 2016 r. może liczyć 2,2 mln szt., a w grudniu około 2,1 mln szt. Zmniejszenie liczby krów zostanie zrekompensowane dalszym wzrostem mleczności. W efekcie produkcja mleka w 2016 r. prawdopodobnie będzie większa o 1% niż rok wcześniej i wyniesie 12,8 mld litrów. Skup mleka może wzrosnąć o około 2%, do 10,8 mld litrów. Również w 2016 roku przewidywana zwiększona podaż mleka może zostać wykorzystana do produkcji odtłuszczonego mleka w proszku oraz masła, gdyż te artykuły mogą być sprzedawane na zapasy interwencyjne oraz objęte mechanizmem dopłat do prywatnego przechowywania.

W konsekwencji zmniejszonego globalnego popytu na produkty mleczarskie, zwiększonej podaży mleka oraz rosnących zapasów, do końca 2016 r. nie należy oczekiwać poprawy koniunktury na światowym rynku mleka. W efekcie w Polsce ceny skupu mleka, masła w blokach oraz OMP prawdopodobnie będą wykazywały tendencję spadkową.

Zespół ekspertów ocenia, że w Polsce ceny skupu mleka oraz ceny zbytu masła ulegną dalszej obniżce. W okresie od czerwca do września ceny mleka mogą być do 8% niższe niż rok wcześniej i kształtować się w granicach 102 - 109 zł/hl. Ceny masła w tym okresie mogą obniżyć się o 14 - 20%.

Ceny zbytu odtłuszczonego mleka w proszku, w połowie 2016 r., mogą być o 4 - 9% niższe niż w tym samym okresie 2015 r., a we wrześniu prawdopodobnie zbliżą się do niskich cen notowanych rok wcześniej.

Zespół ekspertów, uwzględniając wahania sezonowe, przewiduje następujący poziom cen skupu mleka oraz cen zbytu przetworów mleczarskich:

Wyszczególnienie	J.m.	2016 r.	
		czerwiec	wrzesień
Mleko surowe	zł/hl	102,00-107,00	102,00-109,00
Odtłuszczone mleko w proszku	zł/kg	7,20 - 7,60	7,40 - 7,90

Źródło: ARR